

PEDRA SECA

FULL INFORMATIU DE LA REVISTA PEDRA SECA
ARQUEOLOGIA DE LA PEDRA COL·LOCADA EN SEC

Any XVIII - Núm. 158 Edita: Patronat de Sant Galderic

juny 2019

Adreça electrònica: pedraseca@gmail.com

T. 933 521 275 i 932 378 537

Direcció: August Bernat i Constantí - Coordinador general: Agustí Esteve i Orozco de Nájara

Dipòsit Legal: B-14.549-2002 - ISSN 1698-6598

<https://twitter.com/cidomcat>

X TROBADA DE ESTUDI PER A LA PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DE PEDRA EN SEC ALS PAÏSOS CATALANS A PINÓS Vinalopó Mitjà

18, 19 i 20 d'octubre de 2019.

A tots els socis, subscriptors i afeccionats al món de la pedra seca.

Ja s'ha publicat el web on hi ha tota la informació: inscripció, aportar comunicacions, continguts...

<https://trobadapedraseca.es/>

Vídeo promocional:

<https://vimeo.com/326762764>

Us esperem a tots i totes.

Per a més informació: elpinos@trobadapedraseca.es

LA BARRACA 151 PREN FORMA

L'estructura de la barraca número 151 ha quedat definida i, al contrari del que es pensava, no és nova. La barraca número 35, àlies "Individual", presenta una estructura semblant, és a dir: les

dimensions de la porta es mantenen en tota la profunditat de la mateixa, com una mena de túnel de curta profunditat.

Informa: Grup de Recerca de la Pedra Seca del Centre Excursionista de castellar del Vallès.

CURSOS DE PEDRA SECA AMB ALBET I NOYA

Albet i Noya està recuperant una de les seves activitats més tradicionals, el curs de marges de Pedra Seca, que arriba enguany a la VII edició. Una formació apte per a tots els públics -tant professionals com aficionats-.

La formació va anar a càrrec de dos mestres margers de l'Escola

Mallorquina que es van desplaçar al Penedès per formar nous professionals i recuperar així les antigues terrasses de les vinyes de coster d'Albet i Noya.

El curs va coincidir amb la missió inversa que organitza Qalidés i la DO Penedès on es vol mostrar les excel·lències de la denominació a 50 professionals sommeliers i periodistes de renom i que visitaran els treballs de recuperació dels marges de pedra seca.

Va tenir lloc a Can Milà de la

Roca, a Lavern-Subirats, els dies 4 i 5 de març passat.

<https://www.naciodigital.cat/cupatges/noticia/5599/cursos/pedra/seca/amb/albet/noya>

EXPOSICIÓ PEDRA SECA

La Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural junt amb l'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional (APSAT) estan preparant una exposició sobre pedra seca a Catalunya.

Aquesta exposició iniciarà la seva itinerància per Catalunya a l'Espai de la Farinera

de Cervera, en una data encara per decidir.

Les entitats que vulguin informació sobre aquesta exposició o disposar d'ella, cal que s'adrecin a: martirom@martirom.cat

APSAT

Informa: J.M. Martí Rom - Web: www.martirom.cat

VI CONGRÉS D'ART, PAISATGE VITIVINÍCOLA I ENOTURISME

El Centre d'Estudis del Paisatge Vitivinícola (CEPvi) ha presentat el VI Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme, que tindrà lloc els dies 15 i 16 de juny al Penedès. Els organitzadors del Congrés pretenen que aquestes dues jornades siguin un punt de trobada per a la reflexió sobre el valor del paisatge en el negoci del vi,

Marge del congrés

la necessitat d'obrir processos participatius i de fer pedagogia sobre el paisatge vitivinícola i la tradició al Penedès.

En la presentació, que ha tingut lloc al Vinseum. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya, a Vilafranca del Penedès; al Museu Àngel Guimerà, del Vendrell; i al Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú, els organitzadors han alertat dels perills de la recuperació econòmica que pot agafar embranzida durant els pròxims dos anys.

Miquel Vidal, director del Congrés, ha destacat la necessitat d'aprendre dels errors del passat i sobretot de "posar en valor" la importància del paisatge en el negoci del vi. Precisament, l'economia i la planificació de futur, amb els punts febles del territori, són dos dels eixos programàtics del Congrés. La conferència inaugural va anar a càrrec de Paul Merton, expert internacional en els intangibles que influeixen en el sector vitivinícola.

PEDRA SECA A LES TERRES DE L'EBRE

Es calcula que a les Terres de l'Ebre hi hauria més de 50.000 quilòmetres de margens de pedra seca i centenars d'elements i construccions que han estat aixecats amb esta tècnica constructiva mil·lenària. La pedra en sec ha configurat un paisatge que també forma part de la identitat de les Terres de l'Ebre i ara esta tècnica constructiva, comuna a molts altres països de l'arc mediterrani, ha estat reconeguda per la UNESCO com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. "És un reconeixement simbòlic i honorífic, un premi a tot un procés que s'ha anat fent per a posar en valor la pedra en sec i augmentar la conscienciació col·lectiva envers este patrimoni", diu Antoni López Dauff, arquitecte i activista de la pedra seca. Amb la declaració de la UNESCO s'aconsegueix "salvaguardar tot el saber, tota la saviesa que hi ha al darrere de la pedra seca. Salvaguardar la tècnica constructiva perquè si no es conserva d'alguna manera es pot perdre", reconeix López. Esta

tècnica mil·lenària "consistix en l'aixecament de qualsevol construcció amb pedres de l'entorn immediat -del mateix terreny- i que es col·loquen sense cap material de cohesió, només confiant en la tècnica de col·locació, que és el que sustenta estes construccions. És això el que cal preservar", diu López.

ACTE DE CELEBRACIÓ DE LA INSCRIPCIÓ DE L'ART DE LA PEDRA SECA A LA LLISTA REPRESENTATIVA DEL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA HUMANITAT (UNESCO)

El proper dia 8 de juny (encara que al programa imprès digui dia 6) al Paratge de l'Obaga de l'Agneta, de Manresa tindrà lloc l'Acte de celebració de la Inscripció de l'art de la pedra seca a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat (UNESCO).

El programa començarà a les 9 del matí amb la reconstrucció d'un marge de pedra seca, a càrrec de Roger Soler.

A les 11 hi haurà els parlaments institucionals, i tot seguit un homenatge als precursors de la posada en valor de la pedra seca al nostre país.

En acabar hi haurà una actuació musical a càrrec del grup Guillem Anguera i Txek.

Opcionalment a les 14 hores es podrà degustar un dinar en el marc de la Fira Vi-Ba de Manresa a la plaça de Sant Domènec.

Per a més informació:

J.M. Martí Rom, president d'APSSAT
martirom@martirom.cat

Barraca de pedra seca de les Terres de l'Ebre

RUTES DE LA PEDRA SECA / 93

ruta del Pla del Burgar a Rasquera / Ribera d'Ebre

Ruta situada en el municipi de Rasquera (Ribera d'Ebre). S'hi arriba per la carretera T V-3022, que prendrem al Perelló, al deixar la N-340 en el Km. 1.106,35, fins el Km 12,250, on entrarem per un camí a la dreta, en direcció NE, deixant el vehicle aparcats. Serà el punt A d'inici de la ruta.

El Pla de lo Burgar, territori poc conegut, té una notable i variada quantitat de construccions de pedra seca. Es pot fer en un parell d'hores, un recorregut pla d'uns 3,5 Km. que permet veure 12 barraques, 2 aixoplucs i 1 forn de pa. Tot i que n'hi ha moltes més que les proposades en aquest itinerari. Transcorre per entremig de bancals d'oliveres, amb parets baixes que caldrà saltar.

Des del punt A, seguir el camí marcat cap al NE fins a una pineda, girar a l'esquerre saltant una paret baixa, i caminar entre pins joves uns 50 m. pel costat d'una paret fins a trobar un pas que porta a l'altre costat on hi ha l'entrada de la barraca 1 (X: 301556 Y: 4536750, codi W_19522), amb dues estances i un sol portal, té varies fornícules i cobertes de falsa cúpula. Just a uns 10 m. al costat esquerre veurem dos aixoplucs 2 (X: 301564 Y: 4536745, codis W_19523 i W_19524), per guardar eines, encastats a la paret. Tornem enrere per on hem vingut i anem a la barraca 3 (X: 301612 Y: 4536728, codi W_19525), terrera margera de planta irregular, coberta amb falsa cúpula tancada amb llosa. Seguim al NE i a 70 m. hi ha la barraca 4 (X: 301680 Y: 4536746,

codi W_19526), adossada al marge, té una menjadora, una fornícula i a la paret de la dreta 2 graons volats. Seguim al NE i a 40 m., mig amagada entre dues oliveres, a l'altre costat de la paret hi ha la barraca 5 (X: 301683 Y: 4536777, codi W_19527), de planta rectangular i llinda plana; al portal hi creix un garrofer. Seguir al nord i després de la tercera paret a l'esquerre s'hi troba adossat el forn 6 (X: 301688 Y: 4536847, codi Forns_338), circular amb una cambra de combustió i moltes pedres a la boca. Seguir per l'oliverar, cap al NW, fins que s'acaben les parets i girar cap al NE, seguint l'itinerari marcat, creuar un camí i just al davant hi ha la barraca 7 (X: 301686 Y: 4537006, codi W_19476), circular amb portal d'arc primitiu (o d'ametlla). Tornar al camí i seguir-lo direcció NW i després d'un retomb anar al NE fins a la barraca 8 (X: 301718 Y: 4537153, codi W_19477), molt rústega, de planta circular, coberta de falsa cúpula i portal amb arc de mig punt. Seguir per una esplanada entremig de pinedes fins a trobar un camí que va al NE i després gira al SE, fins a trobar, dins d'un altre oliverar, la barraca 9 (X: 302178 Y: 4537058, codi W_17438), adossada al marge i llinda plana. Seguir l'itinerari fins a trobar la barraca 10 (X: 302186 Y: 4536958, codi W_17436), circular amb portal de llinda plana i arc de descàrrega de pedres al rastell. Seguir cap al sud fins a trobar, encastada dins d'un marge, la barraca 11 (X: 302128 Y: 4536783, codi W_17437), rectangular amb coberta de lloses. Com que hi ha una paret cal seguir-la direcció NW fins al final i baixar al

sud pel costat del pineda fins un camí i anar a la dreta (cap a ponent). A uns 250 m. baixar per un altre camí al sud, deixar una casa a l'esquerre i sota un pi molt gran hi ha la extraordinària barraca 12 (X: 301814 Y: 4536712, codi W_19579), bessona amb portals independents i un recer exterior amb menjadora, té cobertes de falsa cúpula. Seguir l'itinerari marcat cap a la barraca 13 (X: 301749 Y: 4536695, codi W_19529), rectangular, amb portal força gran i un peculiar forn de pa a l'interior. Molt a prop, a uns 20 m. a ponent hi ha la barraca 14 (X: 301730 Y: 4536697, codi W_19528), de forma externa circular però interiorment quadrada; té una cúpula exterior espectacular, molt alta i rústega. Ja sols resta dirigir-nos a ponent vers al pineda i buscar el camí que ens portarà on s'ha iniciat la ruta (punt A).

NOTES:

1) Les coordenades indicades són en UTM ETRS89.

2) La ruta es pot seguir per Wikipedra (<http://wikipedra.catpaisatge.net>) i també amb la nova aplicació "Pedra Seca" per a mòbils:

Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ionicframework.wikipedra>

iOS: <https://itunes.apple.com/es/app/pedra-seca/id1207666561?l=en&mt=8>

3) Cal ésser molt respectuosos amb els conreus, donat que són finques particulars.

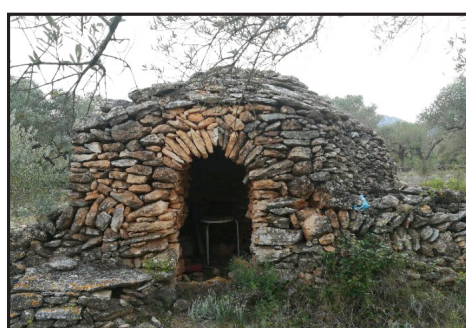
Informa: Ramon Artigas, membre del Drac Verd de Sitges (dracverd.catpaisatge@hotmail.com)

1 (X: 301556 Y: 4536750, codi W_19522) 2 (X: 301564 Y: 4536745, codis W_19523 i W_19524) 3 (X: 301612 Y: 4536728, codi W_19525)

4 (X: 301680 Y: 4536746, codi W_19526) 5 (X: 301683 Y: 4536777, codi W_19527) 6 (X: 301688 Y: 4536847, codi Fornes_338)

7 (X: 301686 Y: 4537006, codi W_19476) 8 (X: 301718 Y: 4537153, codi W_19477) 9 (X: 302178 Y: 4537058, codi W_17438)

10 (X: 302186 Y: 4536958, codi W_17436) 11 (X: 302128 Y: 4536783, codi W_17437) 12 (X: 301814 Y: 4536712, codi W_19579)

13
(X: 301749
Y: 4536695,
codi
W_19529)

14 (X:
301730 Y:
4536697,
codi
W_19528)

